

Adrian Cioroianu • Andrei Radu

Carol I

PRIMUL ȘI CEL MAI MARE
REGE AL ROMÂNILOR

Ilustrații de
Alexandra Mâzgăreanu

CUPRINS

Prolog 10

I

România la răscruce 12

- *Călătoria lui Carol spre România* 16
- *Un domn nou pe pământul țării* 22
 - *Intrarea în capitală* 24
- *Proclamarea lui Carol I ca domnitor al României* 28

II

Nu-i ușor să conduci o țară precum România 30

- *Domnitorul Carol I și răsculații din sudul Olteniei* 32
 - *Constituția României* 35
 - *Carol I și Elisabeta* 40
- *Micuța Maria, principesa fără de noroc* 45

III

Războiul de Independență din 1877 48

- *Carol I, Rege al României* 57
- *Coroana de oțel a României* 60
- *Tratatul cu Germania și Austria* 64
- *Regele Carol I la aniversarea de 50 de ani* 67

IV

Regele Carol I și viitorul dinastiei 72

- *Marea Expoziție Națională de la București* 78
 - *Răscoala din anul 1907* 82
 - *Al doilea război balcanic* 84
 - *Vizita țarului* 87

V

Actul final: o lume nouă, un prea Mare Război 90

Epilog 95

I

ROMÂNIA
LA RĂSCRUCE

În primăvara anului 1866, România se afla — după
sfârșitul domniei lui Alexandru Ioan Cuza —
într-o situație politică delicată.

În ziua de 11 februarie, Locotenența Domnească¹ a anunțat abdicarea lui Cuza —, dar cum la București secretele au viață scurtă, în câteva ore deja tot orașul știa că acea abdicare îi fusese smulsă domnitorului. În aceeași zi s-a constituit un guvern provizoriu condus de Ion Ghica. Abdicarea lui Cuza, forțată de clasa politică, era și rezultatul revenirii la o idee mai veche, prezentată pentru prima oară în anul 1857: ideea alegerii unui principe străin, din casele domnitoare în Europa Apuseană, ca domnitor al Principatelor Unite. Drept urmare, premierul interimar Ghica și mai mulți oameni politici l-au propus repede, pentru tronul domnesc al țării, pe Principele Filip de Flandra, înrudit îndeaproape cu câteva mari familii franco-belgiene. Propunerea părea una avantajoasă pentru România — dat fiind că Franța era văzută, de câteva decenii, ca o soră latină mai mare, iar Belgia își câștigase independența în 1830 și ritmul rapid de modernizare făcuse ca această țară să aibă, la vremea aceea, cea mai avansată Constituție din Europa.

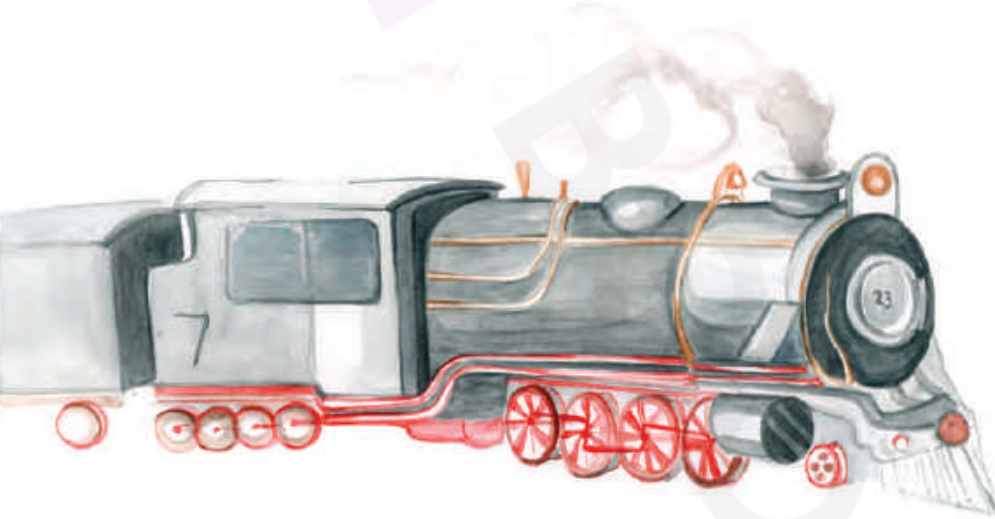
Dar lucrurile s-au dovedit a fi mai complicate decât păreau la prima vedere. Inițial, Filip de Flandra a părut a accepta propunerea, pentru ca peste câteva zile să dea înapoi — pe motiv că familia nu era de acord ca un vlăstar al său să fie supus al sultanului otoman. Plin de speranțe, politicianul român Ion C. Brătianu pleca apoi în orașul german Düsseldorf (pe 19/31 martie 1866) pentru a obține promisiunea fermă a unui tânăr principe — pe nume Karl Anton — că va accepta tronul României. În plus, mai era nevoie de acceptul familiei acestuia și, totodată, de încuviințarea Regelui Prusiei, Wilhelm I. Acesta din urmă și-a dat acordul repede, dar într-un mod discret — nu dorea să facă din tronul român un subiect de dispută internațională, pentru că tocmai atunci Prusia se afla într-un conflict major cu Imperiul Habsburgic. După mai multe discuții cu tatăl său și o întâlnire cu cancelarul prusac, Otto von Bismarck, Principele Karl Anton de Hohenzollern-Sigmaringen a acceptat cu modestie — dar și cu bucurie — propunerea de a deveni domnitorul României.

¹ Locotenența Domnească — instituție politico-administrativă cu rol de locțiitor al conducătorului statului. Locotenența Domnească din 1866 s-a constituit la 11 februarie 1866, în urma abdicării forțate a domnitorului Alexandru Ioan Cuza, și și-a încheiat activitatea pe 10 mai 1866, odată cu depunerea jurământului de către domnitorul Carol I.

La București, Locotenența Domnească cerea apoi, printr-o proclamație către popor, validarea prin vot a Principelui Karl Anton ca „domnitor al românilor, cu drept de moștenire, care va domni sub numele de Carol I“. Procesul de votare — sau plebiscitul, cum se chema el în epocă — a avut loc între zilele de 2 și 8 aprilie 1866; rezultatul său a fost o majoritate covârșitoare de partea propunerii.

• CĂLĂTORIA LUI CAROL SPRE ROMÂNIA •

Drumul spre România a fost plin de emoții. Din cauza conflictului, existent în acel moment între Prusia și Imperiul Habsburgic, traversarea Austriei reprezenta un pericol real pentru un tânăr ofițer precum Carol. În cazul în care ar fi fost prins de către autoritățile austriece — care controlau cursul Dunării de Jos —, principele, ca ofițer în armata prusacă, risca să fie acuzat de spionaj și împușcat pe loc. Folosind un pașaport fals — pe numele de Karl Hettinger, presupus comerciant ce se îndrepta spre Odessa „cu afaceri“ —, viitorul Rege Carol al României a călătorit îmbrăcat modest, la clasa a doua, cu o pereche de ochelari fumurii mascându-i trăsăturile feței¹. Era însoțit doar de două persoane de încredere: prietenii săi, domnii von Werner și von Mayenfisch.

¹ Voi, cititorii, știți că în acei ani tehnica fotografică nu era încă folosită în actele de călătorie. În lipsa unei fotografii, pe pașaportul fals al Principelui Carol ochelarii erau trecuți ca semn distinctiv.